

**СПРАВА «ЦЕНТР ДЕМОКРАТІЇ ТА ВЕРХОВЕНСТВА
ПРАВА ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF CENTRE FOR DEMOCRACY
AND THE RULE OF LAW v. UKRAINE)**

(Заява № 10090/16)

Стислий виклад рішення від 26 березня 2020 року

У листопаді 2014 року громадська організація «Центр демократії та верховенства права» (далі — організація-заявник) звернулася до Центральної виборчої комісії (далі — ЦВК) із запитом про надання їй на електронну пошту копій автобіографій шести кандидатів, які очолювали списки партій, що подолали прохідний виборчий бар'єр на парламентських виборах у 2014 році. Серед іншого, організація-заявник хотіла отримати інформацію щодо освіти, та трудової діяльності кандидатів. Вона посилалася на Закон України «Про доступ до публічної інформації» та Закон України «Про вибори народних депутатів», стверджуючи, що автобіографії були публічною інформацією та не вказала, яким чином використовуватиме ці документи.

ЦВК відмовила у наданні автобіографій організації-заявниці, натомість надавши коротку інформацію про кандидатів, узятую з їхніх автобіографій та попередньо оприлюднену на вебсайті ЦВК.

Організація-заявник оскаржила відмову до суду першої інстанції. Посилаючись на Закони України «Про доступ до публічної інформації» та «Про вибори народних депутатів», організація-заявник стверджувала, що автобіографії були публічною та відкритою інформацією.

У червні 2015 року суд першої інстанції відмовив у задоволенні позову організації-заявниці, посилаючись, серед іншого, на конфіденційність запитованої інформації, яка могла бути поширена лише у випадках, спеціально передбачених законом. Суд зазначив, що організація-заявник не довела необхідність такої інформації для ефективної реалізації виборцями їхнього права голосу. Більше того, кандидати дали згоду лише на поширення інформації, яку чинне на час подій законодавство вимагало оприлюднювати на вебсайті ЦВК.

У серпні 2015 року апеляційний суд залишив без змін постанову суду першої інстанції. У відкритті касаційного провадження організації-заявниці було відмовлено.

До Європейського суду з прав людини (далі — Європейський суд) організація-заявник скаржилася за статтею 10 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція), на відмову органів державної влади у доступі до інформації, необхідної для ефективної реалізації нею свого права на свободу вираження поглядів.

Розглянувши скарги Європейський суд вказав, що відмова державних органів у наданні організації-заявниці інформації про освіту та трудову діяльність кандидатів, що містилася в їхніх автобіографіях, перешкодили їй в реалізації свого права на свободу отримувати та поширювати інформацію таким чином, що порушили саму суть її прав за статтею 10 Конвенції.

Європейський суд зазначив, що поширення інформації про освіту справді обмежувалось положеннями Закону України «Про інформацію», проте незрозуміло чому ЦВК та національні суди віднесли інформацію щодо трудової діяльності кандидатів до конфіденційної. Європейський суд нагадав, що саме державні органи, зокрема суди, повинні тлумачити та застосовувати національне законодавство.

Запитувана інформація, хоч і становила персональні дані, стосувалася освіти та професійної діяльності політичних лідерів, у більшості випадків у державній сфері. Її оприлюднення не піддало б політичних лідерів такій увазі з боку громадськості, яка б перевищила передбачену ними після реєстрації кандидатами перших позицій списку партії, які змагалися на парламентських виборах.

З огляду на це Європейський суд вказав, що стосовно інформації про освіту та трудову діяльність кандидатів національні суди не вжили належних урівноважуючих заходів під час порівняння шкоди, яку могло завдати можливе поширення цих відомостей інтересу політиків не розголошувати цю інформацію, з наслідками для ефективного здійснення організацією-заявником права на свободу вираження поглядів.

Європейський суд дійшов висновку, що постановою ЦВК про відмову надати організації-заявниці доступ до інформації про освіту та трудову діяльність політичних лідерів, яка містилася в їхніх автобіографіях, поданих ними до ЦВК під час парламентської виборчої компанії, не була необхідною у демократичному суспільстві та констатував порушення статті 10 Конвенції.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

«1. Оголошує заяву прийнятною;

2. Постановляє, що було порушено статтю 10 Конвенції у зв'язку з постановою про відмову надати організації-заявниці доступ до інформації про освіту, трудову діяльність політичних лідерів, яка містилася в їхніх автобіографіях, поданих до виборчої комісії;

3. Постановляє, що встановлення порушення само собою є достатньою справедливою сатисфакцією моральної шкоди, яку зазнала організація-заявник.»